

Stanovisko Nejvyššího soudu ČSR ze dne 07.12.1982, sp. zn. Cpj 348/81, ECLI:CZ:NS:1982:CPJ.348.1981.1

Číslo: 31/1983

Právní věta: Jestliže podal prokurátor nebo národní výbor návrh na zahájení občanského soudního řízení, kterým bylo uplatněno právo občana, je tento občan označený ve věci jako navrhovatel osobně osvobozen od soudního poplatku [§ 11 odst. 2 písm. k) zákona č. 116/1966 Sb.] a soud uloží v souvislosti s rozhodnutím o věci samé za podmínek uvedených v ustanovení § 4 odst. 1 písm. d) tohoto zákona povinnost zaplatit soudní poplatek odpůrci [§ 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 116/1966 Sb.]. Stejně postupuje soud v tom případě, když ve věci, v níž podal návrh na zahájení řízení prokurátor nebo národní výbor, je označen za navrhovatele československý stát nebo organizace, pokud jsou v řízení osvobozeni od soudních poplatků.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 07.12.1982

Spisová značka: Cpj 348/81

Číslo rozhodnutí: 31

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Národní výbory, Poplatky soudní, Prokurátoři, Rozhodnutí soudu, Stát

Předpisy: 99/1963 Sb. § 32

§ 11

§ 35 116/1966 Sb. § 4

§ 5

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 31/1983 sb. rozh.

Jestliže podal prokurátor nebo národní výbor návrh na zahájení občanského soudního řízení, kterým bylo uplatněno právo občana, je tento občan označený ve věci jako navrhovatel osobně osvobozen od soudního poplatku [§ 11 odst. 2 písm. k) zákona č. 116/1966 Sb.] a soud uloží v souvislosti s rozhodnutím o věci samé za podmínek uvedených v ustanovení § 4 odst. 1 písm. d) tohoto zákona povinnost zaplatit soudní poplatek odpůrci [§ 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 116/1966 Sb.].

Stejně postupuje soud v tom případě, když ve věci, v níž podal návrh na zahájení řízení prokurátor nebo národní výbor, je označen za navrhovatele československý stát nebo organizace, pokud jsou v řízení osvobozeni od soudních poplatků.

(Stanovisko občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze 7. 12. 1982, [Cpj 348/81](#))

Ustanovení § 4 zákona č. 116/1966 Sb., o soudních poplatcích, upravuje okruh poplatníků pro různé případy. V prvním odstavci tohoto ustanovení pod písmenem d) ve větě první se stanoví pro případ, je-li navrhovatel osvobozen od soudních poplatků a soud jeho návrhu vyhověl, že odpovídající část soudního poplatku je povinen zaplatiti odpůrce, pokud není také od soudního poplatku osvobozen.

V případech, v nichž je navrhovatel osvobozen od poplatkové povinnosti (§ 11 odst. 2 zákona č. 116/1966 Sb., § 138 o. s. ř.), vzniká poplatková pohledávka [lze-li použít ustanovení § 4 odst. 1 písm. d), věta první, zákona č. 116/1966 Sb.] uložením povinnosti zaplatit soudní poplatek v souvislosti s rozhodnutím o věci samé [§ 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 116/1966 Sb.].

V praxi soudů vznikají pochybnosti o tom, zda lze užít ustanovení § 4 odst. 1 písm. d) a ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 116/1966 Sb., podal-li návrh na zahájení občanského soudního řízení podle ustanovení § 35 o. s. ř. prokurátor nebo podle ustanovení § 32 o. s. ř. národní výbor. Bývá argumentováno tím, že všechna řízení zahájená návrhem prokurátora, popřípadě návrhem národního výboru, jsou od poplatku osvobozena věcně a že věcné osvobození vylučuje užití ustanovení § 4 odst. 1 písm. d) a § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 116/1966 Sb.

Z porovnání ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) a § 11 odst. 2 písm. i), j) a k) zákona č. 116/1966 Sb. je nutno dovodit, že věcně osvobozené je pouze řízení zahájené návrhem prokurátora podle ustanovení § 62 zák. o rod. a § 457 odst. 2, o. z., tedy případy, v nichž je prokurátor přímo účastníkem řízení a to navrhovatelem. Naproti tomu řízení zahájená návrhem prokurátora podle ustanovení § 35 odst. 1 o. s. ř. a návrhem národního výboru podle ustanovení § 32 o. s. ř. nejsou bez dalšího osvobozena věcně, nýbrž jde jen o osobní osvobození prokurátora [§ 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 116/1966 Sb.], o osobní osvobození národního výboru [§ 11 odst. 2 písm. j) téhož zákona] a o osobní osvobození občana, jehož právo se takovým návrhem uplatňuje [§ 11 odst. 2 písm. k) zákona č. 116/1966 Sb.], a který by jinak jako navrhovatel byl poplatníkem, a to již při podání návrhu na zahájení řízení. 1)

Na tyto právní věci, v nichž jako navrhovatele je nutno označit nikoliv prokurátora nebo národní výbor, nýbrž občana, se tedy vztahují ustanovení § 4 odst. 1 písm. d), věta první, a § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 116/1966 Sb. Výjimečně by se tato ustanovení neužila v případech věcných úlev (osvobození) povolených příslušným ministerstvem financí na základě zmocnění daného ustanovením § 20 odst. 1 zákona č. 116/1966 Sb. (srov. sdělení č. 3/1968 ze Sbírky instrukcí a sdělení ministerstva spravedlnosti).

Totéž platí přiměřeně i v tom případě, je-li v návrhu prokurátora nebo národního výboru uplatněno právo československého státu nebo organizace, pokud se na tyto účastníky řízení vztahuje osobní osvobození od soudních poplatků podle ustanovení § 11 odst. 2 písm. a) nebo b) zákona č. 116/1966 Sb., popřípadě některá z osobních úlev (osvobození) povolených na základě uvedeného ustanovení § 20 odst. 1 zákona č. 116/1966 Sb.

1) V tomto smyslu je třeba nyní za účinnosti zákona č. 116/1966 Sb. rozumět závěru obsaženému v druhé části právní věty rozhodnutí uveřejněného pod č. 43/1965 Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR, které bylo vydáno za účinnosti dříve platného zákona č. 173/1950 Sb. o soudních poplatcích.